

Załącznik do Uchwały nr 8/2022 Senatu Państwowej
Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego
w Tarnobrzegu z dnia 22 czerwca 2022 w sprawie
wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia
Jakości Kształcenia

PAŃSTWOWA UCZELNIA ZAWODOWA
IM. PROF. STANISŁAWA TARNOWSKIEGO
W TARNOBRZEGU

***WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
[WSZJK]***

Tarnobrzeg 2022 r.

Spis treści:	str.
Wprowadzenie	3
1. Misja	3
1.1. Strategiczne cele i zadania Uczelni	3
2. Komisje do realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.....	4
3. Założenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu	5
3.1.Cele Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu	6
3.2.Narzędzia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu	7
3.3. Zawartość Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia	7
3.3.1. Ocena procesu kształcenia	8
3.3.2. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	10
3.3.3. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w pracach dotyczących jakości kształcenia	11
3.3.4. Akty prawne regulujące kształcenie i sprawy socjalne	12
3.3.5. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych	12
3.3.6. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunkach, w tym ocena mobilności studentów	12
3.3.7. Informacje na temat kształcenia i ich upowszechnianie	13
3.3.8. Badanie losów absolwentów	13
3.3.9. Ocena wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym, zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia ...	14
3.3.10. Polityka jakości, zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programów studiów	14

Wprowadzenie

Dbłość o jakość kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu zwanej dalej Uczelnią jest niezaprzeczalnie ważnym wyróżnikiem charakteryzującym jej jednostki organizacyjne oraz pracowników będących nauczycielami akademickimi, jak również pracowników administracyjnych. Jednocześnie jest czynnikiem warunkującym dalszy rozwój Uczelni oraz wzmocnienie jej pozycji w regionalnym, krajowym i europejskim systemie szkolnictwa wyższego.

1. Misja

Misją Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu jest wszechstronne przygotowanie studentów do skutecznego konkurencyjnego na lokalnym, krajowym i międzynarodowym rynku pracy poprzez realizowanie wysokiej jakości kształcenia i badań naukowych, odpowiadających wyzwaniom współczesności.

1.1. Strategiczne cele i zadania Uczelni

Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu wypełniając deklaracje zawarte w celach i wartościach Uczelni, podejmuje i realizuje kształcenie w zakresie prowadzonych kierunków studiów.

Uczelnia realizując program studiów, dostosowany do aktualnych potrzeb i wymogów dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, kształci przyszłe wyróżniające się wysokim profesjonalizmem kadry. Doskonale przygotowanie absolwentów oraz ich przedsiębiorczość i kreatywność przekładają się na ich zatrudnianie nie tylko w subregionie tarnobrzesckim, ale również na terenie całego kraju oraz poza jego granicami.

Wraz z przekazywaniem wiedzy, Uczelnia kładzie nacisk na rozwijanie u studentów samodzielności w myśleniu, przyswajanie przekazywanych treści, podejmowanie trafnych i odpowiedzialnych decyzji oraz kształtowanie tolerancyjnych postaw wobec odmiennych religii, ideologii, poglądów i przekonań mieszczących się w porządku konstytucyjnym RP, szczególnie pożądanym we współczesnym społeczeństwie.

Zapewnienie wysokiej jakości procesu kształcenia wymaga profesjonalnie przygotowanej kadry dydaktycznej oraz odpowiedniej oferty dydaktycznej. Dążeniem Uczelni jest troska o stałe doskonalenie kadry dydaktycznej. Nauczyciele akademicy Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu mają możliwość brania udziału w konferencjach naukowych, seminariach, publikowania swoich prac naukowych i dydaktycznych. W odniesieniu do oferty dydaktycznej, koresponduje ona z potrzebami społeczno-gospodarczymi rynku pracy. Programy studiów w ramach poszczególnych kierunków studiów są tworzone i modyfikowane we współpracy z przedsiębiorcami, lokalnym biznesem i praktykami oraz ukierunkowywane na doprecyzowanie i doskonalenie efektów uczenia się.

Głównym celem strategicznym Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu jest stworzenie konkurencyjnej na rynku pracy i rynku edukacyjnym oferty dydaktycznej dla studentów polskich i zagranicznych. Aby to osiągnąć Uczelnia stara się rozszerzać ofertę dydaktyczną. Ponadto programy studiów już istniejących i nowopowstających kierunków są stale weryfikowane w celu ich doskonalenia w zakresie efektów uczenia się oczekiwanych przez rynek pracy. Poza tym Uczelnia systematycznie rozbudowuje infrastrukturę laboratoryjną i pracownie tak, aby zajęcia

związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym były prowadzone w warunkach właściwych dla prowadzonych kierunków.

2. Komisje do realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

W celu zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia, Rektor powołuje Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (zwaną dalej UKJK), a Dziekani Komisję ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku.

W skład Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku wchodzi zatrudnieni w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu nauczyciele akademicki reprezentujący różne dyscypliny naukowe oraz interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Przewodniczącym UKJK jest Prorektor ds. Kształcenia.

Do zadań Komisji ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku należy ocena jakości procesu kształcenia z wszystkimi elementami składającymi się na realizację tego procesu, ze szczególnym uwzględnieniem następujących zagadnień:

- 1) ocena procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów: koncepcje, cele kształcenia i efekty uczenia się; realizacja programów studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programów studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się; weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunków;
- 2) ocena infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programów studiów oraz ich doskonalenie;
- 3) ocena punktowego systemu rozliczania pracy studentów (punkty Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji ECTS);
- 4) ocena warunków i sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunkach, w tym ocena mobilności studentów.

Do zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy ocena jakości procesu kształcenia z wszystkimi elementami składającymi się na realizację tego procesu, ze szczególnym uwzględnieniem następujących zagadnień:

- 1) ocena procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programów studiów oraz ocena warunków i sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunkach;
- 2) ocena prawidłowości procesu przyjęcia na studia;
- 3) ocena prawidłowości stosowania Regulaminu potwierdzania w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów;
- 4) ocena działalności uczelnianych organizacji studenckich w tym kół naukowych oraz zespołów artystycznych i sportowych;
- 5) ocena prawidłowego zastosowania aktów prawnych regulujących kształcenie i sprawy socjalne;
- 6) ocena dostępności dla studentów i kandydatów na studia informacji na temat kształcenia;

- 7) ocena wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym, zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia;
- 8) ocena barier kariery zawodowej absolwentów z uwzględnieniem opinii studentów, absolwentów i pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy;
- 9) ocena polityki jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programów studiów.

Podstawą oceny skuteczności Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są roczne raporty Komisji ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku składane w terminie do 30 listopada oraz roczny raport Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia składany w terminie do 15 grudnia.

3. Założenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Jednym z głównych warunków odpowiedniej realizacji zadań Uczelni i wypełniania nakreślonej misji jest wprowadzenie i realizowanie założeń Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z uwzględnieniem wszystkich aspektów, które mogą wpływać na jego przebieg i jakość, a także na zarządzanie Uczelnią.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu w głównej mierze opiera się na realizacji postanowień Procesu Bolońskiego i jest zbieżny ze wskazówkami dotyczącymi zapewnienia jakości kształcenia w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (zał. nr 1).

WSZJK zgodny jest z założeniami i wytycznymi systemu polskiego szkolnictwa wyższego zawartymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ściśle powiązany i zharmonizowany z misją Uczelni i zawiera mechanizmy monitorowania i premiowania działań zmierzających do poprawy jakości kształcenia.

Integralną część Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia stanowią m. in. następujące dokumenty wewnętrzne:

- 1) Regulamin studiów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 2) Regulamin praktyk zawodowych w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 3) Regulamin praktycznej nauki zawodu na kierunku pielęgniarstwo/ratownictwo medyczne;
- 4) Wymogi dotyczące przygotowania pracy dyplomowej na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych oraz na Wydziale Nauk Technicznych i Ekonomicznych;
- 5) Szczegółowe zasady egzaminu dyplomowego na kierunku pielęgniarstwo;
- 6) Regulamin weryfikacji prac dyplomowych w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 7) Regulamin świadczeń dla studentów Uczelni;
- 8) Regulamin rejestracji, działania i rozwiązywania uczelnianych organizacji studenckich w tym kół naukowych oraz zespołów artystycznych i sportowych w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 9) Regulamin potwierdzania w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów;

- 10) Regulamin organizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 11) Regulamin monitorowania losów zawodowych absolwentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 12) Wzór sylabusu w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 13) Uchwała Senatu w sprawie wprowadzenia Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji punktów ECTS;
- 14) Regulamin zatrudniania nauczycieli akademickich w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 15) Regulamin pracy, który określa m. in. wymiar pensum dydaktycznego dla nauczycieli akademickich;
- 16) Zarządzenie Rektora dotyczące okresowej oceny nauczyciela akademickiego;
- 17) Regulamin Komisji do spraw Etyki Badań Naukowych Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 18) Regulamin funkcjonowania Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu.

3.1. Cele Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Celem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest:

- 1) stałe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na Uczelni;
- 2) stworzenie mechanizmów zarządzania, monitorowania i permanentnego doskonalenia systemu;
- 3) wypracowanie procedur zapewnienia jakości kształcenia;
- 4) dbałość o zapewnienie wysokiego poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów;
- 5) udział interesariuszy wewnętrznych, tj. władz Uczelni, pracowników akademickich i administracyjnych oraz studentów w tworzeniu i realizowaniu WSZJK;
- 6) udział interesariuszy zewnętrznych, tj. absolwentów Uczelni, pracodawców i innych podmiotów współpracujących w tworzeniu i realizowaniu WSZJK;
- 7) podnoszenie atrakcyjności studiowania w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu wobec innych uczelni;
- 8) dbałość o stałe podnoszenie jakości procesu dydaktycznego i doskonalenie kompetencji naukowo-dydaktycznych kadry dydaktycznej, przy zapewnieniu jej odpowiednich warunków pracy;
- 9) upowszechnianie wśród studentów idei permanentnego uczenia się, której efektem jest nabywanie kompetencji do pełnienia roli pracownika oraz spełniania funkcji i ról społecznych w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości;
- 10) przestrzeganie realizacji Polskich Ram Kwalifikacji oraz standardów kształcenia;
- 11) prowadzenie działań zapewniających stałą aktualizację programów studiów o najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, a także form i metod prowadzenia zajęć;
- 12) zapewnienie łączności nauczania z badaniami naukowymi;
- 13) powiązanie obszarów kształcenia z potrzebami społecznymi i gospodarczymi kraju, a zwłaszcza regionu, w tym tworzenie programów studiów, podnoszących stopień przygotowania absolwentów do podjęcia zatrudnienia;

14) internacjonalizacja procesu kształcenia.

3.2. Narzędzia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Jednym z ważnych elementów systemu jakości kształcenia są narzędzia, za pomocą których gromadzone są i przetwarzane informacje dotyczące kolejnych etapów i aspektów kształcenia. W Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu zostały określone narzędzia podstawowe oraz narzędzia wspomagające.

1) Narzędzia podstawowe obejmują:

- a) Formalną dokumentację programu studiów;
- b) Ankietę dotyczącą oceny dostępu do informacji na temat kształcenia oraz pracy dziekanatów i obsługi studentów (zał. nr 8);
- c) Ankietę skierowaną do pracodawców, diagnozującą wstępnie oczekiwane efekty uczenia się (zał. nr 9);
- d) Kwestionariusz ankietowego badania losów absolwentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu (zał. nr 13);
- e) Kwestionariusz oceny jakości kształcenia – student (zał. nr 16);
- f) Kwestionariusz oceny jakości kształcenia – nauczyciel akademicki (zał. nr 17);
- g) Kwestionariusz oceny zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne (zał. nr 19);
- h) Kwestionariusz oceny praktyki zawodowej (zał. nr 3);
- i) Protokół z hospitacji zajęć dydaktycznych (zał. nr 5);
- j) Protokół z hospitacji praktyk zawodowych (zał. nr 6);
- k) Standardowy zbiór dokumentujący moduły/przedmioty kształcenia;
- l) Protokół z konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi (zał. nr 10);
- m) Protokół z konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi (zał. nr 11).

2) Narzędzia wspomagające obejmują m.in.:

- a) protokoły ze spotkań Wydziałowych Rad Pracodawców, Rad Programowych dla poszczególnych kierunków studiów;
- b) zasoby księgozbioru biblioteki Uczelni, sprawozdania z działalności Biblioteki;
- c) sprawozdania z realizacji działań Uczelni w kierunku wsparcia studentów z ograniczoną sprawnością, składane przez pracownika Biura Karier do Prorektora ds. Kształcenia na zakończenie każdego z semestrów;
- d) oraz inne dokumenty, które mogą być związane z realizacją procesu kształcenia.

3.3. Zawartość Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje:

- 1) ocenę procesu kształcenia;
- 2) warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- 3) udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w pracach dotyczących jakości kształcenia;
- 4) akty prawne regulujące kształcenie i sprawy socjalne;
- 5) wyrównanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych;

- 6) warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunkach, w tym ocena mobilności studentów;
- 7) informacje na temat kształcenia i ich upowszechnianie;
- 8) badanie karier zawodowych absolwentów;
- 9) ocena wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym, zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia;
- 10) ocena polityki jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programów studiów.

Wszystkie te elementy składają się na kompleksową ocenę jakości procesu kształcenia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu.

3.3.1. Ocena procesu kształcenia

Ocena procesu kształcenia jest niezbędna dla zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia. W szczególności odnosi się ona do stałego monitorowania i analizowania procesu kształcenia, a także sposobów weryfikowania efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów, osiągniętych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto wpływa stymulująco na właściwe podejście nauczycieli akademickich i innych osób, którym powierzono prowadzenie zajęć dydaktycznych do obowiązków wynikających z realizacji zadań.

Ocena procesu kształcenia dla danego kierunku studiów obejmuje wszystkie poziomy kształcenia oraz formy studiów (stacjonarne, niestacjonarne). Ocena ta jest dokonywana na podstawie dokumentacji dla danego kierunku studiów i w szczególności obejmuje weryfikację:

- 1) programu studiów, który powinien być zgodny z Polskimi Ramami Kwalifikacji, a w przypadku kierunku pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne z obowiązującymi standardami kształcenia i zawierać elementy określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów. Weryfikacji tej dokonuje się m. in. w oparciu o następujące wytyczne:
  - a) zgodność programu studiów z założonymi efektami uczenia się;
  - b) ocenę sekwencji przedmiotów w planach studiów;
  - c) zgodność planów zajęć z planami studiów;
  - d) ocenę sylabusów poszczególnych przedmiotów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia pod kątem ich zgodności z efektami uczenia się oraz metodami kształcenia i formami zajęć.

Założone efekty uczenia się dla kierunku studiów poddawane są systematycznej weryfikacji. Ocena efektów uczenia się została zawarta w Systemie weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (zał. nr 18).

- 2) współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunków;
- 3) poprawności systemu punktowego ECTS. Dla zwiększenia mobilności studentów oraz elastyczności programów studiów w Uczelni został wprowadzony Europejski System Transferu Akumulacji Punktów ECTS;
- 4) procedury doboru nauczycieli akademickich lub innych osób, którym powierzono prowadzenie zajęć z danego przedmiotu z uwzględnieniem przepisów wydanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz zapisów zawartych w załączniku nr 2 do WSZJK;
- 5) oferty zajęć do wyboru;

- 6) działalności uczelnianych organizacji studenckich, w tym kół naukowych oraz zespołów artystycznych i sportowych;
- 7) sposobu zaliczania zajęć dydaktycznych, przeprowadzania egzaminów, dokumentowania i archiwizowania wytworów prac studenckich zgodnie z instrukcją kancelaryjną określającą zasady archiwizacji prac przejściowych studentów (zał. nr 4) i wewnętrznymi aktami prawnymi Uczelni, monitorowania wyników sesji egzaminacyjnej przez Komisje ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku oraz Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia dokonaną na podstawie analizy danych otrzymanych z właściwego dziekanatu;
- 8) realizacji praktyk zawodowych, z uwzględnieniem ich celu, programu, wymiaru, zharmonizowania z planem zajęć terminu ich realizacji, systemu nadzorowania i zaliczania, oceny zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na podstawie anonimowej ankiety (zał. nr 3 i nr 19);
- 9) procesu dyplomowania w zakresie wymagań stawianych pracom dyplomowym i egzaminom dyplomowym dla poszczególnych kierunków studiów, weryfikację prac dyplomowych przy użyciu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego w celu zapobiegania zjawiskom patologicznym i okresową ocenę poziomu przygotowania prac dyplomowych oraz dokonanych przez promotora i recenzenta recenzji tych prac (zał. nr 7);
- 10) jakości zajęć dydaktycznych. Ocena zajęć dydaktycznych dokonywana jest przez hospitacje zajęć dydaktycznych zakończone protokołem (zał. nr 5) oraz opinię studentów na temat prowadzenia zajęć dydaktycznych w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 11) liczby studentów w poszczególnych grupach zajęć, liczby uczestników seminariów dyplomowych i liczby seminarzystów pozostająca pod opieką jednego nauczyciela akademickiego – na kierunku;
- 12) łącznej liczby godzin obowiązkowych języków obcych - na kierunku;
- 13) liczby studentów studiujących indywidualnie na kierunku;
- 14) tygodniowej liczby godzin zajęć obowiązkowych przypadających na jednego studenta na poszczególnych latach studiów – na kierunku;
- 15) liczby studentów studiujących więcej, niż jeden kierunek.

Hospitacje zajęć dydaktycznych powinny być przeprowadzone przez doświadczonych nauczycieli akademickich, z uwzględnieniem następujących zasad:

- a) harmonogram hospitacji na dany rok akademicki sporządza Dziekan Wydziału,
- b) hospitacji zajęć dydaktycznych dokonuje Dziekan Wydziału lub wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora reprezentujący taką samą lub pokrewną dyscyplinę nauki.

Po zakończeniu każdego semestru dokonywana jest ocena zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę, której powierzono prowadzenie danego przedmiotu w badaniu ankietowym skierowanym do studentów. Ankiety wypełniane przez studentów obejmują wszystkie przedmioty w każdej formie zajęć.

Okresowa ocena nauczycieli akademickich odbywa się raz na 4 lata lub częściej na wniosek Dziekana Wydziału, na którym pracownik jest zatrudniony lub zainteresowanego swoją oceną pracownika. Ocena dokonywana jest w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w obowiązujących przepisach Uczelni. Przy ocenie tej uwzględnia się między innymi oceny prowadzonych zajęć dydaktycznych i uwagi zapisane w protokołach hospitacji zajęć dydaktycznych.

Wyniki hospitacji i ankietyzacji zajęć dydaktycznych oraz inne informacje dotyczące procesu kształcenia są przekazywane władzom Uczelni, Dziekanom i prowadzącym zajęcia

oraz studentom. Służą również m. in. doskonaleniu przebiegu procesu dydaktycznego i podnoszeniu jego jakości.

16) rozwoju naukowego kadry dydaktycznej;

Pracownicy mogą realizować indywidualne i zespołowe projekty badawcze, które podejmują problematykę wpisującą się w dziedzinę nauk społecznych oraz nauk medycznych i nauk o zdrowiu, które pozwalają na transformację wyników tych badań w procesie kształcenia.

17) udziału studentów w pracach na rzecz podnoszenia jakości kształcenia.

Do zadań Uczelni należy aktywizowanie studentów do czynnego udziału w życiu akademickim. Studenci, a zwłaszcza członkowie Samorządu Studenckiego powinni być włączani do prac komisji stałych lub doraźnych, dotyczących spraw związanych z procesem kształcenia i sprawami studenckimi.

3.3.2. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura Uczelni, jak i baza biblioteczna są sukcesywnie rozwijane. Najnowsze publikacje naukowe nabywane są zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez nauczycieli akademickich, doposażane są również pracownie do zajęć praktycznych. Poszerzana jest także baza umożliwiająca prowadzenie zajęć praktycznych w terenie (współpraca z otoczeniem). Na realizację zadań związanych z doskonaleniem bazy pozyskiwane są środki unijne oraz wykorzystywane środki własne Uczelni.

W ocenie warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych uwzględnia się:

- 1) stan bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na poszczególnych kierunkach oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy;
- 2) infrastrukturę bazy dydaktycznej uwzględniającą potrzeby osób z ograniczoną sprawnością;
- 3) infrastrukturę i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe;
- 4) dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, szczególnie, gdy na poszczególnych kierunkach prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość);
- 5) dostęp do infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej;
- 6) system biblioteczno-informacyjny Uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, a także liczbę studentów przypadających na jedno stanowisko w bibliotece oraz przy komputerze;
- 7) dostęp studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych.

W celu rozwoju i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych dla poszczególnych kierunków studiów prowadzone są przez Komisje ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku studiów okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów i potrzeb osób z niepełnosprawnością.

3.3.3. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w pracach dotyczących jakości kształcenia

Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie tworzenia, realizacji, i weryfikowania efektów uczenia się wyraża się poprzez:

- 1) **nadzór władz Uczelni** nad pracami m. in.: Komisji ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rad Wydziałów, Rad Programowych dla danego kierunku studiów, nauczycieli akademickich lub innych osób, którym powierzono prowadzenie danego przedmiotu oraz Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia;
- 2) **uczestnictwo nauczycieli akademickich lub innych osób, którym powierzono prowadzenie danego przedmiotu** w procesie realizacji założeń Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, pracach komisji i Rad Wydziałów oraz Rad Programowych dla poszczególnych kierunków w zakresie inicjowania i/lub opiniowania programów studiów, jak również analizowania zgodności efektów uczenia się;
- 3) **uczestnictwo studentów** w pracach wszystkich komisji stałych i doraźnych, które mają związek ze sprawami studenckimi, procesem dydaktycznym a zwłaszcza z tworzeniem efektów uczenia się;
- 4) **aktywne działania członków organizacji studenckich, w tym kół naukowych oraz zespołów artystycznych i sportowych oraz ich opiekunów w pracach** stymulujących rozwój naukowy i umiejętności w zakresie pracy grupowej oraz kompetencji społecznych;
- 5) **gromadzenie informacji pracowników Biblioteki** na temat aktualnych potrzeb studentów korzystających z zasobów bibliotecznych, które służą poszerzeniu ich wiedzy i umożliwiają realizację procesu samodoskonalenia.

Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w procesie tworzenia, realizacji, i weryfikowania efektów uczenia się poprzez:

- 1) **wyrażenie opinii przez absolwentów Uczelni** w ankiecie dotyczącej ich losów (zał. nr 13), stanowi to ważny element w procesie tworzenia, realizowania a zwłaszcza, weryfikowania założonych efektów uczenia się, a co za tym idzie wpływa na jakość kształcenia w Uczelni;
- 2) **uczestnictwo pracodawców i innych podmiotów współpracujących** w pracach Rad Wydziału, Komisjach ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rad Programowych dla poszczególnych kierunków studiów, Wydziałowych Rad Pracodawców, związanych z realizacją studenckich praktyk zawodowych, w zakresie realizacji niektórych przedmiotów przez specjalistów z zewnątrz.

W ramach udziału w procesie tworzenia, realizacji i weryfikowania efektów uczenia się interesariusze zewnętrzni powoływani są do Wydziałowych Rad Pracodawców. Obszary funkcjonowania Wydziałowej Rady Pracodawców obejmują:

- 1) Proces dydaktyczny:
  - a) prowadzenie zajęć dydaktycznych przez praktyków;
  - b) opiniowanie programu studiów w tym praktyk zawodowych;
  - c) realizację warsztatów, prelekcji i spotkań z praktykami dla studentów Uczelni;
  - d) współpracę w zakresie prac dyplomowych;
  - e) współpracę w zakresie dostosowania procesu dydaktycznego w aspekcie potrzeb rynku pracy;
- 2) Działalność studenckich kół naukowych:

- a) realizację warsztatów, prelekcji i spotkań z praktykami dla studentów Uczelni;
  - b) ofertę usługową kół naukowych w aspekcie potrzeb lokalnych przedsiębiorstw;
  - c) wsparcie merytoryczne lub finansowe przedsięwzięć i projektów studenckich kół naukowych;
- 3) Działalność szkoleniową i konsultingową świadczoną przez Wydział Uczelni dla członków Wydziałowej Rady Pracodawców, a także dla innych odbiorców zewnętrznych.

Dla określenia działań dotyczących pozyskiwania informacji od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, analizy i oceny tych informacji oraz ich wykorzystania dla oceny i doskonalenia efektów uczenia się, jak również dla tworzenia nowych koncepcji kształcenia, WSZJK zawiera procedurę pozyskiwania informacji od tych interesariuszy (zał. nr 14) oraz protokół konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi (zał. nr 10 i nr 11).

3.3.4. Akty prawne regulujące kształcenie i sprawy socjalne

Ocena wewnętrznych aktów prawnych, regulujących kształcenie i sprawy socjalne jest dokonywana w celu zapewnienia czytelnym i przyjaznym studentom uregulowań prawnych w zakresie procesu dydaktycznego i spraw socjalnych.

3.3.5. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych

Zgodnie z zapisami w wewnętrznych aktach prawnych, Uczelnia umożliwia studentom niepełnosprawnym pełny udział w procesie kształcenia poprzez zapewnienie wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego. Ocena działań Uczelni w tym zakresie jest zawarta w sprawozdaniu z realizacji działań Uczelni w kierunku wsparcia studentów z ograniczoną sprawnością, przygotowywanym przez Biuro Karier, opracowanym na podstawie informacji przekazanych przez dziekanat, Dział Kształcenia oraz samorząd studencki.

3.3.6. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunkach, w tym ocena mobilności studentów

Uczelnia dbając o umiędzynarodowienie procesu kształcenia prowadzi działania zmierzające do nawiązywania i sukcesywnego rozwijania współpracy międzynarodowej z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi, m. in. w celu realizacji międzynarodowych programów badawczych. Podpisane porozumienia obejmują w szczególności: organizację wspólnych seminariów, konferencji naukowych, wymianę doświadczeń w zakresie programów studiów, metodyki nauczania oraz kształcenia kadry dydaktycznej, wymianę pracowników i studentów.

Wprowadzenie European Credit Transfer System (ECTS) daje możliwość kontynuowania studiów poza uczelnią macierzystą, zarówno w kraju jak i poza jego granicami, a co za tym idzie wspieranie w ten sposób mobilności studentów. Ponadto system ECTS wpływa na uelastycznienie procesu kształcenia i jego indywidualizację, co przyczynia się do zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Dodatkowym elementem wpływającym na mobilność jest realizacja ogólnouczelnianych zajęć fakultatywnych z języka obcego dla studentów i pracowników. Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu posiada Kartę Erasmus+, która umożliwia realizację wyjazdów

studentów, absolwentów i pracowników na studia, praktyki zawodowe i w celach szkoleniowych. Do oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia służy ankieta dla studentów, nauczycieli akademickich oraz pracowników administracyjnych (zał. nr 23).

3.3.7. Informacje na temat kształcenia i ich upowszechnianie

Dostępność informacji na temat kształcenia ma za zadanie ułatwienie dotarcia (z ofertą Uczelni do szerokich kręgów potencjalnych studentów. Informacje dla kandydatów na studia powinny zawierać m. in. dane o zasadach przyjęcia na studia, ofercie dydaktycznej, możliwości rozwijania zainteresowań (studenckie koła naukowe, studencki klub sportowy, studencka działalność kulturalna), udogodnieniach dla studentów niepełnosprawnych.

W celu promocji oferty dydaktycznej opracowano Procedurę upowszechniania informacji o ofercie edukacyjnej i jakości kształcenia w Uczelni (zał. nr 14). Działania informacyjne skierowane są przede wszystkim do kandydatów na studia, jak również do potencjalnych pracodawców. W ramach upowszechniania informacji o ofercie edukacyjnej i jakości kształcenia podejmowane są następujące działania:

- 1) promowanie działań i osiągnięć Uczelni na stronie internetowej, w lokalnych mediach, na spotkaniach, konferencjach i wykładach otwartych;
- 2) realizacja zajęć warsztatowych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych przez nauczycieli akademickich Uczelni;
- 3) realizacja wizyt prezentujących ofertę Uczelni w szkołach ponadpodstawowych;
- 4) organizowanie dni otwartych Uczelni;
- 5) udział w targach edukacyjnych i targach pracy;
- 6) organizowanie imprez środowiskowych oraz tematycznych akcji przez studentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu;
- 7) inne działania promocyjne.

Uczelnia powinna również zapewnić dostęp studentom do przeznaczonych dla nich wybranych danych związanych z procesem kształcenia: np. planów zajęć, kontaktów z prowadzącymi poszczególne zajęcia, harmonogramów konsultacji, harmonogramów sesji egzaminacyjnej itp. z uwzględnieniem ustanowionych zasad ochrony danych osobowych studentów i pracowników Uczelni. Ponadto uczelnia uzyskuje informacje zwrotne dotyczące dostępu do informacji na temat kształcenia (zał. nr 8).

3.3.8. Badanie losów absolwentów

Badanie losów absolwentów pomaga w praktycznej weryfikacji realizowanych programów studiów oraz modyfikacji oferty edukacyjnej w aspekcie potrzeb rynku pracy. Badanie kariery zawodowej realizowane jest poprzez Kwestionariusz ankietowego badania karier zawodowych absolwentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu (zał. nr 13) w terminie i na zasadach określonych w Regulaminie monitorowania karier zawodowych absolwentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu.

3.3.9. Ocena wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym, zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

System pomocy materialnej dla studentów obejmuje świadczenia w formie stypendiów (stypendium socjalne, stypendium socjalne w zwiększonej wysokości, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora, stypendia finansowane przez jednostki samorządu terytorialnego, stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną, stypendium ministra) oraz zapomogi. Ocena warunków socjalnych jest możliwa dzięki opinii studentów na temat pomocy materialnej, wyrażonej w Kwestionariuszu oceny jakości kształcenia – student.

Motywacją do zdobywania wysokich ocen dla studentów jest organizowany od 2009 roku konkurs na najlepsze prace dyplomowe. Wsparciem dla studentów w procesie uczenia się i osobistym rozwoju jest także możliwość udziału w kołach naukowych, wolontariacie, Akademickim Klubie Sportowym, samorządzie studenckim oraz udział w konferencjach organizowanych w Uczelni, a także w innych konferencjach krajowych i międzynarodowych. Studenci mają możliwość publikowania w wydawnictwie uczelnianym. Uczelnia także organizuje bezpłatne ogólnouczelniane fakultatywne zajęcia językowe.

PUZ w Tarnobrzegu dysponuje zapleczem socjalnym – szatnie, automaty do napojów, bezpłatna siłownia. Na terenie Uczelni działa Biuro Karier, które prowadzi szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy oraz jest pośrednikiem pomiędzy pracodawcami oferującymi prace zawodową a studentami. O możliwościach wsparcia socjalnego i edukacyjnego studenci są informowani poprzez stronę Uczelni, ogłoszenia na tablicach oraz podczas spotkań z Dziekanem i opiekunami roku.

Do oceny jakości obsługi administracyjnej studentów wykorzystywane są informacje wynikające z ankiety dotyczącej oceny dostępu do informacji na temat kształcenia oraz pracy dziekanatów i obsługi studentów (zał. nr 8), z kwestionariusza oceny działalności Biura Karier (zał. nr 12) oraz informacje z bezpośrednich spotkań władz Uczelni ze studentami poszczególnych lat i kierunków.

Studenci mają możliwość wyjazdów na praktyki zawodowe i w celach szkoleniowych w ramach programu Erasmus+. Uczelnia realizowała program „Płatnych praktyk”, który wzmacniał i poszerzał kompetencje zawodowe studentów.

Uczelnia prowadzi działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy oraz wprowadziła zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów.

3.3.10. Polityka jakości, zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programów studiów

Podstawowe cele systemu zapewnienia jakości kształcenia sprowadzają się do zapewnienia jednolitego i powtarzalnego sposobu projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów studiów oraz ich doskonalenia.

Działania obejmują:

- 1) analizę zgodności koncepcji kształcenia z celami określonymi w strategii Uczelni i Wydziału;
- 2) analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiagania przez studentów założonych efektów uczenia się dla programu studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia, a w tym:

- a) analizę doboru treści i metod dydaktycznych służących osiągnięciu poszczególnych efektów uczenia się;
  - b) analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania efektów uczenia się oraz analizę zgodności zagadnień egzaminacyjnych i zaliczeniowych z efektami uczenia się dla przedmiotu;
  - c) analizę doboru kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych;
  - d) analizę oceny prac dyplomowych i adekwatności wymagań stawianych pracom dyplomowym do celów programu studiów i zakładanych efektów uczenia się, w tym opiniowania tematów prac dyplomowych w zakresie zgodności z profilem absolwenta oraz okresową ocenę poziomu przygotowania prac dyplomowych;
  - e) analizę oceny jakości praktyk oraz analizę zakładanych i uzyskanych w ich wyniku efektów uczenia się;
  - f) analizę sesji egzaminacyjnych;
  - g) analizę wyników egzaminów dyplomowych;
  - h) analizę poprawności przypisania punktów ECTS do zajęć;
  - i) analizę realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- 3) analizę oceny jakości zajęć dydaktycznych na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych zakończonych protokołem oraz opinii studentów na temat prowadzenia zajęć przez nauczycieli dydaktycznych;
  - 4) analizę oceny adekwatności efektów uczenia się dla programu studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia, a w tym:
    - a) ocenę wykorzystania wyników badania karier zawodowych absolwentów w definiowaniu efektów uczenia się;
    - b) analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
  - 5) analizę i ocenę udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w pracach dotyczących projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programów studiów;
  - 6) ocenę infrastruktury dydaktycznej i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów oraz ich doskonaleniu;
  - 7) ocenę sposobu informowania studentów i innych osób zainteresowanych na temat programu studiów i kształcenia na określonym kierunku;
  - 8) analizę odsiewu studentów dla każdego kierunku i roku;
  - 9) ocenę prawidłowości archiwizowania przejściowych prac studenckich;
  - 10) ocenę aktualności aktów prawnych regulujących kształcenie i sprawy socjalne;
  - 11) ocenę wyrównywania szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych;
  - 12) ocenę warunków i sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunkach, w tym ocenę mobilności studentów.

Wyżej wymienione analizy są sporządzane przez Komisję ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, Radę programową dla danego kierunku, Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz osoby wskazane przez Dziekana.

Procedura projektowania programu studiów

W ramach projektowania programu studiów dla kierunków realizuje się następujące elementy:

- 1) określenie sylwetki absolwenta danego kierunku studiów będącej opisem ogólnych efektów uczenia się nabywanych w ramach realizacji danego programu studiów zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla danego obszaru kształcenia;
- 2) określenie grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych wraz z zamierzonymi szczegółowymi efektami uczenia się (w kategoriach wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne);
- 3) uzyskanie opinii na temat sylwetki absolwenta, efektów uczenia się oraz programu studiów od interesariuszy zewnętrznych, np. przedstawicieli stowarzyszeń zawodowych, organizacji samorządowych, konfederacji pracodawców lub przedstawicieli instytucji publicznych;
- 4) uwzględnienie zewnętrznych i wewnętrznych przepisów dotyczących programów studiów;
- 5) sformułowanie przedmiotowych efektów uczenia się i treści poszczególnych przedmiotów, ich form zajęć, literatury, warunków i metod weryfikacji uzyskania zakładanych efektów uczenia się;
- 6) sprawdzenie komplementarności zaprojektowanego programu.

Wymogi dotyczące programu studiów

1. W programie studiów należy określić:

- 1) nazwę kierunku studiów;
- 2) poziom, profil oraz formę lub formy studiów;
- 3) liczbę semestrów, przy czym:
  - a) studia licencjackie trwają co najmniej sześć semestrów;
  - b) studia drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów;
  - c) studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne;
- 4) liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie studiów, przy czym liczba ta powinna wynosić co najmniej w przypadku studiów:
  - a) pierwszego stopnia - 180 punktów ECTS;
  - b) drugiego stopnia - 120 punktów ECTS;
- 5) tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
- 6) łączną liczbę godzin zajęć w cyklu kształcenia;
- 7) efekty uczenia się; wzór tabeli odniesień kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku o profilu praktycznym do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz odniesienie do uniwersalnych charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz odniesienie do uniwersalnych charakterystyk poziomów PRK – poziom 6 lub 7 stanowi załącznik nr 20;
- 8) harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach cyklu kształcenia; przy czym liczba punktów ECTS na studiach pierwszego i drugiego stopnia w semestrze nie może być mniejsza niż 30;
- 9) łączną liczbę godzin i punktów ECTS przyporządkowaną poszczególnym modułom;
- 10) zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się, form zajęć, treści programowych, liczby godzin, metod dydaktycznych, literatury, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta oraz liczby punktów ECTS; wzór sylabusu stanowi załącznik nr 21;
- 11) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia;

- 12) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, która dla studiów stacjonarnych wynosi co najmniej połowę punktów ECTS objętych programem studiów;
  - 13) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych, uwzględniając na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich wymiar nie mniejszy niż 6 miesięcy, a na studiach drugiego stopnia nie mniejszy niż 3 miesiące;
  - 14) wymiar godzinowy zajęć z wychowania fizycznego, w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin; zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS;
  - 15) liczbę punktów ECTS z zajęć do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS określonych programem studiów;
  - 16) dziedziny i dyscypliny naukowe, do których, odnoszą się zakładane efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej. W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny należy:
    - a) wskazać dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się;
    - b) określić dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów;
  - 17) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać z przedmiotów z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, przy czym liczba punktów nie może być mniejsza niż 5 punktów ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne;
  - 18) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać z języka obcego, przy czym nauka języka obcego na studiach pierwszego stopnia kończy się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a na studiach drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich na poziomie B2+;
  - 19) infrastrukturę niezbędną do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w programie studiów;
  - 20) łączną liczbę punktów ECTS obejmującą zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, w tym zajęcia laboratoryjne, konwersatoryjne, warsztatowe i projektowe, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS; Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów, w tym wykaz kadry praktyków z wieloletnim doświadczeniem zawodowym, a których dorobek praktyczny i posiadane kompetencje odpowiadają zakresowi zakładanych efektów uczenia się i zakresowi tematycznemu powierzonych im zajęć. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów, będą prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej w pracowniach Uczelni oraz placówkach, z którymi podpisane zostało porozumienie o współpracy na realizację zajęć praktycznych;
  - 21) łączną liczbę godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy; wzór tabeli przedstawiającej łączną liczbę godzin zajęć na kierunku prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Państwowej Uczelni Zawodowej w Tarnobrzegu jako podstawowym miejscu pracy stanowi załącznik nr 22;
  - 22) kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe absolwenta kierunku.
2. W programie studiów drugiego stopnia uwzględnia się seminarium dyplomowe/przygotowanie pracy dyplomowej.

3. W ramach studiów pierwszego stopnia można uwzględnić seminarium dyplomowe/przygotowanie pracy dyplomowej.
4. Program studiów na kierunku uwzględniającym standardy kształcenia należy przygotować zgodnie z regułami i wymaganiami określonymi w standardach.
5. Programy studiów mogą przewidywać prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Liczba punktów ECTS nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo.

Procedura zatwierdzania programu studiów na studiach pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

Zatwierdzanie programu studiów odbywa się w etapach:

1. Dziekan Wydziału projektowanego kierunku studiów przedkłada Rektorowi, zatwierdzony przez Radę Wydziału, wniosek o skierowanie pod obrady Senatu uchwały w sprawie programu studiów określonego kierunku, poziomu, profilu i formy wraz z załącznikiem w postaci programu studiów, a także opinię Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego dotyczącą programu studiów oraz uchwałę Rady Wydziału w sprawie zatwierdzenia programu studiów.
2. Uchwałę w sprawie ustalenia programu studiów określonego kierunku, poziomu, formy i profilu kształcenia podejmuje Senat.
3. Za zgodność programu studiów z wymaganiami określonymi w przepisach odpowiada Dziekan.

Procedura modyfikacji programu studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

1. Zmiany programów i planów studiów wprowadzane są uchwałą Senatu, po zasięgnięciu pisemnej opinii Samorządu Studenckiego oraz zatwierdzeniu programu studiów przez właściwą dla danego kierunku studiów Radę Wydziału.
2. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
3. Zmodyfikowany program studiów jest udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni w terminie 14 dni od dnia jego przyjęcia.

Procedura analizy i oceny realizacji efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

Procedura została określona w załączniku nr 18 do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Ocena i doskonalenie programu studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich

1. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu, biorąc w szczególności pod uwagę uwzględnianie w nim:
  - 1) najnowszych osiągnięć naukowych, artystycznych i związanych z działalnością zawodową;

- 2) wniosków wynikających z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy (Protokół z konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, zał. nr 11);
  - 3) wniosków z analizy monitoringu karier zawodowych absolwentów Uczelni (Kwestionariusz ankietowego badania losów absolwentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, zał. nr 13);
  - 4) prawidłowego doboru nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, pod względem posiadanych kompetencji i doświadczenia (Procedura doboru nauczycieli akademickich lub innych osób, którym zostanie powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych do ich realizacji, zał. nr 2).
2. Przy ocenie i doskonaleniu programu studiów Dziekan Wydziału:
- 1) stosuje procedury i narzędzia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w szczególności: Protokół z konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi (zał. nr 10), Procedurę pozyskiwania i przetwarzania informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych dotyczących projektowania, realizacji i ewaluacji programu studiów (zał. nr 14), Kwestionariusz oceny jakości kształcenia – student (zał. nr 16), Kwestionariusz oceny jakości kształcenia – nauczyciel akademicki (zał. nr 17), Kwestionariusz oceny praktyki zawodowej (zał. nr 3), Protokół z hospitacji zajęć dydaktycznych (zał. nr 5), Protokół z hospitacji praktyk zawodowych (zał. nr 6), Protokół okresowej oceny poziomu przygotowania prac dyplomowych oraz recenzji dokonanych przez promotora i recenzenta pracy (zał. nr 7);
  - 2) korzysta z wniosków wynikających z raportu Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia i Komisji ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, protokołów Rady programowej dla danego kierunku studiów (Rada Programowa korzysta z propozycji nowych opisów przedmiotów przekazanych przez nauczycieli akademickich realizujących określony przedmiot), protokołów Rad pracodawców dla danego Wydziału, ankiet studentów;
  - 3) korzysta z wyników ankiety służącej zebraniu opinii studentów na temat prowadzenia zajęć dydaktycznych (załącznik do zarządzenia Rektora nr 87/2019).
3. W celu doskonalenia programu studiów Uczelnia przed rozpoczęciem nowego cyklu kształcenia, może dokonywać w nim zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania pozwolenia na prowadzenie studiów.
4. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzane wyłącznie zmiany:
- 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć; zmiany te powinny uwzględniać najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
  - 2) w celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną;
  - 3) wynikające z konieczności dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
5. Przy wprowadzeniu zmian należy przestrzegać procedury projektowania programów studiów.

Przegląd programów studiów

Monitoring programów studiów jest przeprowadzany w każdym roku akademickim w następujący sposób:

- 1) do 30 marca nauczyciel akademicki opracowuje nowe opisy prowadzonych przedmiotów wraz z metodami oceniania studenta i metodami weryfikacji zakładanych efektów uczenia się z uwzględnieniem wyników ankiet, z poprzedniego roku akademickiego, dotyczących prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się, analizy wytworów prac studentów wraz z egzaminem dyplomowym, opinii opiekunów praktyk studenckich w miejscu odbywania studenckich praktyk zawodowych, wyników badania karier zawodowych absolwentów i hospicji zajęć;
- 2) koordynator przedmiotu wprowadza zmiany w sylabusie w zakresie zasad zaliczania i systemu oceniania, literatury, metod dydaktycznych, treści programowych, efektów przedmiotowych (zał. nr 18- zał. I);
- 3) przekazanie do Dziekana opisów przedmiotów do 30 marca;
- 4) przekazanie przez Dziekana członkom Rady Programowej dla danego kierunku studiów zgromadzonych opisów przedmiotów celem sprawdzenia zgodności programów studiów z Krajowymi Ramami Kwalifikacji lub/i standardami kształcenia oraz weryfikacji zakładanych efektów uczenia się za pomocą macierzy efektów uczenia się;
- 5) zaopiniowanie przez Radę Programową dla danego kierunku studiów nowo opracowanych opisów przedmiotu i przekazanie sprawdzonych opisów przedmiotów do Dziekana do 30 kwietnia;
- 6) zapoznanie się przez Radę Wydziału do 30 maja z przekazanymi przez Dziekana opisami przedmiotów;
- 7) Rada Wydziału zatwierdza zmiany w programie studiów, w tym opis przedmiotów (sylabusy) na nowy cykl kształcenia;
- 8) uchwałę w sprawie ustalenia programu studiów określonego kierunku, poziomu, formy i profilu kształcenia podejmuje Senat.

Kompleksowa ocena realizowanego programu studiów dla danego kierunku dokonywana jest na wniosek Dziekana. Odbywa się ona zgodnie z poniższą procedurą

1. Dziekan podejmuje decyzję o rozpoczęciu kompleksowej oceny danego programu studiów.
2. Dziekan informuje Radę Programową dla danego kierunku o kompleksowej ocenie danego programu studiów.
3. Przewodniczący Rady Programowej informuje nauczycieli akademickich o rozpoczęciu procedury monitorowania programu studiów, samorząd studentów, Radę Pracodawców z jednoczesną prośbą o zgłaszanie uwag/wniosków do programu studiów.
4. Przewodniczący Rady wskazuje osobę z Rady, która zbiera opinie pracodawców z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla danego kierunku studiów;
5. Rada Programowa analizuje wyniki ankiet dotyczących opinii absolwentów o przydatności nabytych, jak i brakujących elementów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w danym programie studiów.
6. Rada Programowa analizuje wyniki z ankiet studenckich dla poszczególnych przedmiotów z podziałem na formy.

7. Rada Programowa dla danego kierunku, w porozumieniu z Dziekanem oraz Komisją ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku studiów uwzględniając wyniki ankiet wśród studentów i interesariuszy zewnętrznych (pracodawców i absolwentów), raporty z hospitacji, opracowuje propozycje zmian w monitorowanym programie studiów i przedstawia je wraz z uzasadnieniami właściwemu Dziekanowi. Rada Wydziału zatwierdza zmiany w programie studiów. Przy wprowadzeniu zmian przestrzega się procedur projektowania programów studiów.
8. Uchwałę w sprawie ustalenia programu studiów określonego kierunku, poziomu, formy i profilu kształcenia podejmuje Senat.

Procedura przeprowadzania badań ankietowych i wykorzystywania wyników w zakresie opinii o programach studiów i ich efektach na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

1. Badania ankietowe dotyczące opinii studentów o programach studiów i ich efektach prowadzone są w formie elektronicznej lub papierowej. Wyniki ankiet przekazywane są Komisji ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, która wykorzystuje opinie o programach i efektach uczenia się w ramach przeglądów programów studiów.
2. Badania ankietowe dotyczące opinii studentów na temat jakości pracy dydaktycznej prowadzącego zajęcia prowadzone są w formie elektronicznej:
  - 1) opinia ma formę anonimowej ankiety przeprowadzanej wśród studentów uczestniczących w zajęciach;
  - 2) badaniom ankietowym podlegają wszyscy prowadzący zajęcia;
  - 3) badań ankietowych dokonuje się dwa razy w ciągu roku akademickiego pod koniec trwania zajęć w semestrze zimowym i letnim;
  - 4) do wyników ankiet mają prawo wglądu: Dziekan Wydziału, Prodziekan, osoba odpowiedzialna za przedmiot lub osoba prowadząca dany przedmiot;
  - 5) wyniki ankiet służą uzyskaniu wiedzy o mocnych i słabych stronach warsztatu dydaktycznego prowadzącego zajęcia i mają wspomagać proces doskonalenia procesu dydaktycznego;
  - 6) szczególnie niepokojące zjawiska o charakterze ogólnym, na które wskazuje przeprowadzona ankieta, są przedmiotem dyskusji na forum Rady Wydziału, co prowadzi do podjęcia działań zaradczych.

Procedura wypełniania sylabusu na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

1. Sylabus przedmiotu przygotowuje nauczyciel prowadzący dany przedmiot według wzoru określonego w załączniku nr 21. Za efekty uczenia się przypisane do danego przedmiotu odpowiadają koordynatorzy przedmiotu (najczęściej osoby realizujące wykład). W sylabusie wpisuje się literaturę dostępną w uczelnianej bibliotece. Każdemu efektowi uczenia się przypisane są treści realizowane na wykładach, odrębnie na ćwiczeniach i zajęciach praktycznych lub innych formach oraz sposoby ich weryfikacji.
2. Sylabusy są analizowane przez Radę programową, Komisję ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, Dziekana, pod kątem aktualności i kompletności oferty dydaktycznej oraz zgodności z najnowszym stanem wiedzy. Sylabusy mogą być analizowane przez Radę pracodawców.

3. Komisja ds. Jakości Kształcenia dla danego kierunku, Dziekan oraz Rada Programowa mają prawo postulować zmiany w sylabusie, które powinien uwzględnić nauczyciel akademicki.

Spis załączników do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

Załącznik nr 1	Założenia Procesu Bolońskiego,
Załącznik nr 2	Procedura doboru nauczycieli akademickich lub innych osób, którym zostanie powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych do ich realizacji,
Załącznik nr 3	Kwestionariusz oceny praktyki zawodowej,
Załącznik nr 4	Instrukcja kancelaryjna określająca zasady archiwizacji prac przejściowych studentów,
Załącznik nr 5	Protokół z hospitacji zajęć dydaktycznych,
Załącznik nr 6	Protokół z hospitacji praktyk zawodowych,
Załącznik nr 7	Protokół okresowej oceny poziomu przygotowania prac dyplomowych oraz dokonanych przez promotora i recenzenta recenzji pracy
Załącznik nr 8	Ankieta dotycząca oceny dostępu do informacji na temat kształcenia oraz pracy dziekanatów i obsługi studentów,
Załącznik nr 9	Ankieta skierowana do pracodawców diagnozująca wstępne oczekiwane efekty uczenia się,
Załącznik nr 10	Protokół z konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi,
Załącznik nr 11	Protokół z konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi,
Załącznik nr 12	Kwestionariusz oceny działalności Biura Karier,
Załącznik nr 13	Kwestionariusz ankietowego badania losów absolwentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu,
Załącznik nr 14	Procedura pozyskiwania i przetwarzania informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych dotyczących projektowania, realizacji i ewaluacji programu studiów,
Załącznik nr 15	Procedura upowszechniania informacji o ofercie edukacyjnej i jakości kształcenia,
Załącznik nr 16	Kwestionariusz oceny jakości kształcenia - student,
Załącznik nr 17	Kwestionariusz oceny jakości kształcenia - nauczyciel akademicki,
Załącznik nr 18	System weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu,
Załącznik nr 19	Kwestionariusz oceny zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo/ratownictwo medyczne.
Załącznik nr 20	Wzór tabeli odniesień kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku
Załącznik nr 21	Wzór sylabusu
Załącznik nr 22	Wzór tabeli przedstawiającej łączną liczbę godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy
Załącznik nr 23	Kwestionariusz oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia dla studentów
Załącznik nr 24	Kwestionariusz oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia dla pracowników dydaktycznych lub administracyjnych